

Medieklagenemnda

Klagenemndas avgjørelse av 30 april 2021 i sak 2020/0674

Saken gjelder: Ileggelse av overtredelsesgebyr

Klager: Norsk Lokalkringkasting AS

Klagenemndas

medlemmer: Bjørnar Borvik, Gunn Enli og Karin Fløistad

Bakgrunn:

- (1) Norsk Lokalkringkasting AS (heretter klager) har nisjekonsesjon i område 02-05 (Ski og Oppegård) på sendernet 02-05.00 etter forlengelse av konsesjonen ved Medietilsynets vedtak 16. november 2016. Blant konsesjonsvilkårene finnes et forbud mot samsendinger og videresendinger (punkt 3.1) og en begrensning i hvor store reklame- og sponsorinntekter konsesjonæren kan ha (punkt 3.2).
- (2) Medietilsynet fattet vedtak 4. april 2019 der klager ble ilagt overtredelsesgebyr på kroner 500 000 for brudd på ovennevnte konsesjonsvilkår. Vedtaket ble påklaget 13. mai 2019.
- (3) Medieklagenemnda kom i vedtak 20. mars 2020 frem til at klager hadde brutt konsesjonsvilkårene, men at ilagt overtredelsesgebyr var for høyt. Medietilsynets vedtak 4. april 2019 ble opphevet og saken ble sendt tilbake for ny behandling. Tilsynet etterspurte i brev 3. april 2020 økonomiopplysninger fra klager, og disse ble oversendt tilsynet i brev 30. april 2020.
- (4) Medietilsynet fattet nytt vedtak 18. juni 2020 om brudd på konsesjonsvilkår punkt 3.1 og punkt 3.2. I vedtaket ble det foretatt en ny vurdering av overtredelsesgebyret, som ble satt til 50 000 kroner.
- (5) Medietilsynets vedtak ble påklaget per e-post 10. juli 2020. Tilsynet fant ikke grunn til å endre det påklagede vedtak. Saken ble oversendt klagenemnda ved brev 4. september 2020. I oversendelsen besluttet tilsynet utsatt iverksettelse inntil klagenemnda har avgjort behandlet klagen eller inntil klagenemnda har fattet annen beslutning om utsatt iverksettelse.
- (6) Nemndsmøte i saken ble avholdt 30. april 2021.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (7) Klagenemnda har etablert et prinsipp om at gebyrets størrelse ikke kan relateres til reklameinntektene til Radio Metro. Dette innebærer at det er klagers inntekter som må legges til grunn.

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

- (8) I 2019 var klagers inntekter på 162 546 kroner, og underskuddet var på 28 302 kroner. Gebyret utgjør over 30 prosent av omsetningen og må kunne beskrives som konfiskatorisk. Det er 3-5 prosent som gjelder når store internasjonale selskaper bøtelegges fra myndighetene.
- (9) På bakgrunn av det ovennevnte bes det om at gebyret reduseres ytterligere ettersom klager ikke har økonomi til å betale.

Medietilsynet har i det vesentlige anført:

- (10) Utmåling av gebyr for brudd på konsesjonsvilkår foretas etter en skjønnsmessig vurdering etter kringkastingsforskriften § 10-2 jf. kringkastingsloven § 10-3. Ved denne vurderingen skal det tas hensyn til overtredelsens art og grovhet mv. Det kan også vektlegges hva overtrederen har tjent på regelbruddet og kringkasterens dekningsgrad. Gebyret er oppad begrenset til 2 000 000 kroner.
- (11) Det ovennevnte viser at bestemmelsen gir anvisning på flere momenter som skal vektlegges. I avgjørelsen 20. mars 2020 påpekte klagenemnda at det forelå brudd på begge konsesjonsvilkårene og karakteriserte bruddene som alvorlige. Videre ble det vist til at det "også" måtte tas hensyn til klagers økonomi ved en ny utmåling.
- (12) Medietilsynet har lagt klagenemndas føringer til grunn når det gjelder spørsmålet om at gebyrets størrelse ikke kan relateres til Radio Metro sine reklameinntekter. Dette betyr imidlertid ikke at det utelukkende er klagers inntekter som skal vektlegges en utmålingen av nytt gebyr.
- (13) Medietilsynet er ikke kjent med at det foreligger praksis eller føringer som tilsier at det ved utmåling av gebyr skal legges opp til 3-5 prosent av klagers omsetning. I forvaltningsloven § 46 framgår at det blant annet kan tas hensyn til foretakets økonomiske evne. Det er imidlertid ikke holdepunkter i bestemmelsen for slikt nivå som klager anfører.
- (14) De føringer som framgår av klagenemndas vedtak 20. mars 2020 er vesentlig vektlagt i vedtaket, og gebyret er redusert med 90 prosent. En ytterligere reduksjon vil føre til at gebyret framstår som illusorisk og helt uten preventiv effekt.
- (15) Vilkårene om forbud mot sam- og videresending og inntektsbegrensning ble satt som forutsetning for forlengelse av konsesjon i 2016. Hensikten var å ivareta Stortingets uttrykte mål for digitalisering av radiomediet. Det framgår av Meld. St. 24 (2014-2015) at Medietilsynet skal føre et styrket tilsyn med disse konsesjonsvilkårene. Dette innebærer at tilsynet må kunne benytte virkemidler som er egnet til å ivareta Stortingets målsetninger. Dersom klagers anførsler fører frem, vil dette innebære at forvaltningen i realiteten står maktesløs overfor aktører med svak økonomi som bryter regelverket.

Medieklagenemndas vurdering:

- (16) I denne saken er det klart at forbudet mot sam- og videresending (konsesjonsvilkår 3.1) og begrensningen knyttet til reklame- og sponsorinntekter (konsesjonsvilkår 3.2) er brutt. Det vises til klagenemndas drøftelse av dette i sak 2019/434 premiss 31-57. Nemndas behandling i denne saken er derfor begrenset til overtredelsesgebyrets størrelse.
- (17) Kringkastingsloven § 10-3 første ledd lyder slik:

"Medietilsynet kan ved overtredelse av bestemmelsene i kapittel 2, 3, § 6-4, § 8-1 og § 8.2 eller forskrift eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av disse bestemmelsene, ilegge den som er ansvarlig for overtredelsen overtredelsesgebyr til staten beregnet etter nærmere regler fastsatt av Kongen".

- (18) I kringkastingsloven § 2-1 andre ledd framgår at det kan settes vilkår for konsesjon.
- (19) Det er klart at Medietilsynets forlengelse av klagers konsesjon 16. november 2016 er å anse som et enkeltvedtak hjemlet i kringkastingsloven §§ 2-1 og 2-2. Hjemmelen for å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på konsesjonsvilkår fastsatt med hjemmel i kringkastingsloven § 2-1 andre ledd framgår av kringkastingsforskriften § 10-2 første ledd. Retningslinjene for utmåling av overtredelsesgebyret framgår av kringkastingsforskriften § 10-2 andre ledd. Kringkastingsforskriften § 10-2 lyder slik:

"Ved overtredelse av andre paragrafer i kringkastingsloven kapittel 3 eller forskrifter gitt med hjemmel i kapittel 3 enn de som er angitt i forskriften § 10-1, overtredelse av lovens § 2-11, § 6-4 eller forskriften § 1-4, § 2-5, § 2-6, § 5-3, § 5-4, § 5-5 og § 7-6 nr. 1 kan Medietilsynet ilegge et overtredelsesgebyr som fastsettes etter en skjønnsmessig vurdering. Det samme gjelder ved brudd på konsesjonsvilkår som inneholder klart angitte plikter fastsatt med hjemmel i kringkastingsloven § 2-1 andre ledd.

Ved fastsettingen legges det vekt på overtredelsens art og grovhet mv. Overfor kringkasterne legges det videre vekt på hva kringkasteren har tjent på regelbruddet og kringkasterens dekningsgrad. Ved brudd på sponsereglene legges det vekt på størrelsen på sponsors bidrag til produksjonen. Gebyr etter denne bestemmelse er begrenset oppad til kr 2 000 000".

- (20) Ordlyden i forskriften § 10-2 andre ledd angir momenter som skal vektlegges i utmålingen. For det første skal overtredelsens art og grovhet vektlegges.
- (21) Klagenemnda anser det som klart at det bør reageres med overtredelsesgebyr i denne saken ettersom det er tale om brudd på to sentrale konsesjonsvilkår. Bruddene er etter nemndas oppfatning alvorlige, se nemndas sak 2019/434 premiss 62.
- (22) Kringkasterens dekningsgrad skal også vektlegges, herunder skal det foretas en vurdering av konsesjonærens økonomi, se sak 2019/434 premiss 64. I sak 2019/434 kom klagenemnda fram til at det i vurderingen måtte tas hensyn til overtreders økonomiske situasjon, og at Medietilsynets gebyrvedtak 4. april 2019 på kroner 500 000 var et eksempel på et gebyr som var klart disproportjonalt ettersom gebyret var adskillig høyere enn konsesjonærens samlede omsetning.
- (23) Klagenemnda er imidlertid ikke enig i klagers anførsel om at nemndas sak 2019/434 medfører at det utelukkende er klagers omsetning som skal legges til grunn i vurderingen av størrelsen på overtredelsesgebyret. Slik nemnda leser forskriften § 10-2 første ledd så er utmålingen skjønnsmessig, og de momenter som framgår i forskriften § 10-2 andre ledd kan ikke anses som en uttømmende opplisting av vurderingsmomenter.
- (24) Klagenemnda finner også grunn til å vektlegge de føringer framgår av Meld. St. 24 (2014-2015) – *Rammevilkår for lokalradio i samband med digitaliseringa av radiomediet* - fra Kulturdepartementet der følgende framgår i pkt. 6.2.2:

"Departementet meiner at nisjekonsesjonærene i dei store byane kan halde fram på FM dersom inntekts- og utbyteavgrensingane blir førde vidare og det blir sett totalforbod

mot å vidaresende innhald frå andre aktører. Ettersom nisjekanalane vil vere dei einaste aktørane som held fram på FM i dei fire store byane, bør Medietilsynets tilsyn med desse radioane styrkjast i perioden etter teknologiskiftet."

- (25) Håndhevelsen av reglene vil bli skadelidende dersom overtredelsesgebyret nærmest framstår som illusorisk. Overtredelsesgebyret må utmåles slik at det får en preventiv effekt. Dersom overtredelsesgebyret settes for lavt, kan dette oppfordre til samarbeid mellom nisjekonsesjonær og store aktører uten tilsvarende konsesjon. Et slik samarbeid kan resultere i at konsesjonsvilkår bevisst brytes ettersom overtredelsesgebyret uansett blir lavt grunnet nisjekonsesjonærens økonomiske situasjon. Nemnda viser her til sak 2019/434 premiss 62 med henvisning til ytterligere to nemndsavgjørelser der lignende saksforhold gjorde seg gjeldende.
- (26) I den helhetsvurderingen som skal gjøres, vil klagenemnda påpeke at et overtredelsesgebyr på 50 000 kroner er høyt sett opp imot klagers omsetning og negative driftsresultat i 2019. Nemnda viser imidlertid til at dette bare er ett av flere momenter som skal vektlegges i en helhetsvurdering. Det må ved utmålingen av gebyret også vektlegges at det er tale om to alvorlige brudd på sentrale konsesjonsvilkår (premiss 21), og de føringer som framgår av Kulturdepartementets uttalelse fra 2015 (premiss 24). Gebyret må utmåles slik at det har en preventiv effekt, og at bruddene på konsesjonsvilkårene opphører.
- (27) Klagenemnda kan heller ikke se at det foreligger praksis eller føringer som tilsier at klagers anførsel om at utmåling av overtredelsesgebyr skal ta utgangspunkt i 3-5 prosent av klagers omsetning er riktig.
- (28) Klagenemnda har på dette grunnlaget kommet til at et overtredelsesgebyr på 50 000 kroner er i tråd med nemndas føringer i sak 2019/434 og de føringer som framgår av forskriften § 10-2.

Konklusjon:

På denne bakgrunn treffer Medieklagenemnda følgende

vedtak:

Klagen forkastes.

Vedtaket kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Dokumentet er godkjent elektronisk